

Raadsvoorstel

onderwerp RV tot vaststelling van het bestemmingsplan Grandorse

datum raad	18 november 2025	portefeuillehouder	Eric Beurskens
bladnummer	2025.073	clustermanager	
agendapunt	3	behandeld door	

Voorstel

1. Het zienswijzenrapport vast te stellen (bijlage 1).
2. Het bestemmingsplan 'Grandorse' met identificatiecode NL.IMRO.1507.KBGRANDORSE-, dat conform artikel 1.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening is vastgelegd op een GBKN-ondergrond, en de bij het plan behorende stukken, dat gedurende een periode van zes weken ter inzage heeft gelegen, gewijzigd vast te stellen (bijlage 2, 3 en 4).
3. Het PlanMER Grandorse (MER 2018 + Aanvulling MER 2023 + Tweede aanvulling MER 2025) als bijlage bij het bestemmingsplan vast te stellen (bijlage 5).
4. Geen exploitatieplan vast te stellen.

Aanleiding

Voor de gebiedsontwikkeling Grandorse de Hippische zone in De Peelbergen, is een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Het voornemen is om in het gebied rond het bestaande Peelbergen Equestrian Center (hierna: PEC, oude naam Equestrian Centre de Peelbergen (ECdP)) diverse ontwikkelingen mogelijk te maken, gerelateerd aan de paardensport. De ontwikkelingen betreffen onder andere het planologisch mogelijk maken van kavels voor paardenhouderijen, een bedrijventerrein voor hippisch gerelateerde bedrijven, een stallencomplex voor PEC, een hippisch gerelateerd evenemententerrein (HEZ), hippische campus, veterinaire en nieuwe natuur ter compensatie en om verbindingen te realiseren tussen waardevolle natuurzones.

Dit bestemmingsplan heeft in oktober 2023 als ontwerpbestemmingsplan ter inzage gelegen. Bij de vaststelling van het bestemmingsplan Grandorse worden de ingebrachte zienswijzen op het bestemmingsplan en het PlanMER, alsmede het advies van de commissie m.e.r. betrokken.

Beoogd resultaat

Het verder mogelijk maken van de voorgenomen ontwikkeling van het gebied Grandorse door vaststelling van het bestemmingsplan.

Achtergrondinformatie

In het kader van deze gebiedsontwikkeling is in 2018 een ontwerpbestemmingsplan 'Grandorse' en een Milieu Effect Rapportage opgesteld (hierna: MER) en ter visie gelegd. De Commissie m.e.r. heeft vragen gesteld in hun voorlopig advies in 2018. Naar aanleiding van de ingekomen zienswijzen, het advies van de Commissie m.e.r. en ontwikkelingen op het gebied van stikstof¹ is er in 2023 een nieuw ontwerpbestemmingsplan 'Grandorse' en een

¹ Op 29 mei 2019 heeft de Raad van State de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) onverbindend verklaard, wegens strijdigheid met de Europese habitatrichtlijn.

vervolg raadsvoorstel

Aanvulling MER ter visie gelegd. De Commissie m.e.r. heeft opnieuw enkele aandachtspunten geformuleerd. Dit betrof de volgende punten:

- Een beschrijving van het plan opstellen met onderbouwing voor de locatiekeuze.
- De samenhang met andere ontwikkelingen binnen de Peelbergen (met name Toverland).
- Opnieuw de uitgangspunten voor verkeer- en mobiliteitsonderzoek vaststellen, rekening houdend met het nieuw verkeersmodel en andere ontwikkelingen in de Peelbergen.
- Een Passende Beoordeling opstellen vanwege saldering stikstofdepositie in natuurgebieden die al overbelast zijn.
- Een overzicht toevoegen van de nog uit te voeren natuurcompensatie.
- Een publieksvriendelijke samenvatting opnemen.

Al deze aandachtspunten zijn verwerkt in de tweede aanvulling MER die naar aanleiding van dit advies is opgesteld. Ten aanzien van de vraag over verkeer en de samenhang met andere ontwikkelingen in de Peelbergen zijn, in samenwerking met de provincie, Rijkswaterstaat en Toverland uitgangspunten geformuleerd voor de verkeersonderzoeken van beide grote ontwikkelingen. Op deze manier is voor beide plannen de basis identiek. Daaruit is opnieuw een verkeersonderzoek uitgevoerd. Dat onderzoek is mede gebruikt om de stikstofdepositie te berekenen.

De bestemmingsplanprocedure heeft met name als gevolg van jurisprudentie met betrekking tot stikstofdepositie en natuurherstel vertraging opgelopen. Na het vervallen van de PAS in 2019 moest een nieuwe methodiek worden opgezet voor stikstof zonder dat daar vanuit het Rijk duidelijke handvatten voor zijn bereikt. Als oplossing is door de gemeente in samenwerking met de provincie gewerkt aan de oprichting van een stikstofbank. Door Gedeputeerde Staten zijn daarvoor de "beleidsregels depositiebank de Peelbergen" vastgesteld (ingangsdatum 16 december 2020). De stikstofbank gaat uit van externe saldering.

In de stikstofbank zijn stikstofrechten geregistreerd van op dat moment actieve agrarische bedrijven die inmiddels gesaneerd zijn en een actieve stikstof depositie hadden op het moment van aankoop. Na vaststelling van nieuw provinciaal (of Rijks-) beleid kunnen rechten uit deze stikstofbank worden uitgegeven én gekoppeld aan de verkoop van de kavels voor de paardenhouderijen. Op dit moment is er nog geen rijks- en provinciaalbeleid vastgesteld en worden vergunningen voor een Natura 2000-activiteit niet vergund door de provincie. Voor stikstof wordt verder verwezen naar argument 3.1. en kanttekening 2.1.

Alle aanpassingen die voortkwamen uit de hiervoor beschreven aspecten, hebben geleid tot het opnieuw in procedure brengen van het bestemmingsplan. In oktober 2023 is dit als ontwerpbestemmingsplan ter inzage gelegd.

Argumenten

1.1. Uit het zienswijzenrapport komen belangrijke wijzigingen voor het vast te stellen bestemmingsplan naar voren.

Gedurende de periode van ter inzagelegging zijn er vijf zienswijzen ontvangen. Alle vijf de zienswijzen zijn ontvankelijk verklaard. In bijlage 3 'Zienswijzenrapport' zijn alle ontvangen zienswijzen samengevat en beantwoord. Het bestemmingsplan is naar aanleiding van de zienwijzen op de volgende punten aangepast:

vervolg raadsvoorstel

Wijziging	Planonderdeel
Actualiseren verkeersonderzoek en daaraan gerelateerde onderzoeken (stikstof, luchtkwaliteit en geluid).	Toelichting
Aantal eventing-wedstrijden beperken tot 12 per jaar en dat het eendaagse en meerdaagse wedstrijden betreft.	Regels
Voorwaarden voor lichtmasten opnemen (natuurvriendelijk, omlaag gericht en lichtsterkte 1 lux).	Regels
De grondwal nabij het huidige PEC zal expliciet worden aangewezen.	Verbeelding en Regels
Er worden regels opgenomen voor natuurvriendelijke verlichting.	Regels
Actualiseren stikstof onderzoek en Passende Beoordeling op actuele wet- en regelgeving voor stikstof.	Toelichting en MER
Toevoegen overzicht van stikstofemissie en -depositie van de stikstofgevers en de stikstofnemers en een toelichting op het uiteindelijke resultaat van de saldering (afname stikstofdepositie).	Toelichting en MER

2.1. Er is sprake van een goede ruimtelijke ordening.

Aan een ruimtelijke ontwikkeling kan worden meegewerkt wanneer voldaan wordt aan een goede ruimtelijke ordening. In de toelichting van het bestemmingsplan wordt de beleidsmatige en milieu-hygiënische haalbaarheid aangetoond (zie hiervoor ook argument 2.7 en 3.1).

2.2. De ondergrond van de verbeelding is ontleend aan de GBKN-kaart en de wijze van vaststelling is een wettelijke verplichting.

Het bestemmingsplan wordt fysiek en digitaal vastgesteld, zoals de Wet ruimtelijke ordening voorschrijft.

2.3. De gemeenteraad is bevoegd gezag om het bestemmingsplan vast te stellen.

De Omgevingswet is niet van toepassing op dit ruimtelijk besluit. Dit bestemmingsplan wordt afgerond onder de wetgeving van de Wet ruimtelijke ordening (Wro), omdat de ontwerpversie vóór 1 januari 2024 ter inzage is gelegd. Het vaststellen van een bestemmingsplan op grond van de Wro is een bevoegdheid van de gemeenteraad.

2.4. Het vaststellen van het bestemmingsplan is nodig om de gebiedsontwikkeling: hippische zone Grandorse ruimtelijk-planologisch mogelijk te maken.

De gronden hebben nu grotendeels nog de bestemming 'Agrarisch met waarden' en zijn bestemd voor agrarisch bedrijfsmatig grondgebruik. Met uitzondering van de reeds bestemde locaties van PEC en het bedrijf Travers Horse Facility, zijn hippische bedrijven daar momenteel niet toegestaan. Om het ontwikkelplan te faciliteren is een nieuw bestemmingsplan nodig. Het bestemmingsplan is in lijn met de in 2016 door de gemeente vastgestelde "Totaalvisie Hippische Zone de Peelbergen".

2.5. Het bestemmingsplan draagt bij aan een verdere spin-off van de hippische zone voor de regio.

Grandorse is een gebiedsontwikkeling waarbij beoefening en beleving van de paardensport en hippische activiteiten centraal staat. Onderzoek toont aan dat de spin-off van verdergaande economische ontwikkeling op het gebied van paardensport en de hippisch gerelateerde branche elkaar versterken. De spin-off biedt ruimte aan nieuwe vormen van bedrijvigheid die bijdragen aan een transformatie van de veehouderij en voegt andere of nieuwe vormen van werkgelegenheid zoals paardenfokkers, -handel, -trainers, maar ook veterinaire diensten en hippische opleidingen toe. Daarnaast geeft de ontwikkeling een forse impuls aan bijvoorbeeld de bouw- en

vervolg raadsvoorstel

installatiebedrijven, recreatief verblijf in de regio met bijbehorende toeristische bestedingen. De brede spin-off is van belang voor de gehele gemeente en de regio en wordt o.a. aangezwengeld door het zich vestigen van de top én breedtesport binnen Grandorse maar ook de brede regio.

2.6 De inrichting van het gebied versterkt de natuurlijke structuren en creëert verbindingzones.

Het bestemmingsplan voorziet in het realiseren van natuurverbindingen. Nieuwe natuur tussen bestaande zones zorgen voor een sterkere ecologische structuur en/of het herstel van de desbetreffende cultuurhistorische, landschappelijke en natuurlijke waarden van de Peelbossen.

2.7 Het bestemmingsplan 'Grandorse' biedt de planologische kaders om de ontwikkeling van de hippische zone Grandorse in De Peelbergen mogelijk te maken.

Het bestemmingsplan faciliteert vier belangrijke ontwikkelingen:

- De (nieuw)vestiging van productie- en gebruiksgesichte paardenhouderijen binnen de bestemming "**Zone hippische bedrijven**". Het bestemmingsplan biedt de mogelijkheid voor de vestiging van maximaal 12 nieuwe productie- en gebruiksgesichte paarden-bedrijven. Daarnaast zijn maximaal 2 hippische hulpbedrijven zoals veterinaire diensten en een opleidingscampus op deze percelen mogelijk.
- De ontwikkeling van een commerciële zone met hippisch gerelateerde bedrijven binnen de bestemming "**Gemengd – Hippische boulevard**". Binnen deze bestemming kunnen functies worden gerealiseerd die hippisch gerelateerd zijn waarbij het zowel detailhandel, als dienstverlening, medische voorzieningen, advisering en opleidingen betreft.
- De uitbreiding van PEC door het toevoegen van een stallencomplex alsmede de realisering van een hippische evenementenzone (HEZ) binnen de bestemming "**Sport – Hippisch sportcomplex**".
- De eventingroute in het bosgebied de Heesberg binnen de gebiedsaanduiding "**overige zone – eventingroute**".

3.1 De MER heeft de effecten beoordeeld en voorziet geen grote gevolgen.

In het bestemmingsplan en met de MER zijn de effecten van de ontwikkeling in beeld gebracht. Een aantal relevante aspecten zijn onderstaand beschreven.

Uitbreiding parkeercapaciteit

Voor het kunnen faciliteren van de wedstrijden/evenementen is tevens uitbreiding van het huidige parkeerterrein noodzakelijk. Hiertoe kan het bestaande parkeerterrein bij PEC in westelijke richting uitgebreid worden ter plaatse van het huidige tijdelijke stallencomplex. Dit plan bevat ook de mogelijkheid om een nieuw stallencomplex te realiseren. Daarmee komt er op het terrein van PEC meer ruimte voor parkeren en worden extra (overloop) parkeervoorzieningen gerealiseerd voor bezoekers (ten zuiden van de hippische boulevard en ten zuidwesten van de HEZ).

Stallencomplex

Het ontwerp van het nieuwe stallencomplex voor PEC is in het bestemmingsplan overgenomen. PEC heeft de intentie tot de realisatie van het stallencomplex. Daarvoor is een omgevingsvergunning nodig. In het kader van een vergunningaanvraag zijn alle effecten op de omgeving al in beeld gebracht. Deze onderzoeken zijn aan de toelichting van het bestemmingsplan toegevoegd. Naast de omgevingsvergunning voor het bouwen en het ruimtelijk deel is ook een vergunning vanwege stikstofdepositie benodigd. PEC heeft hiertoe een vergunning voor een natura-2000 activiteit nodig en deze dient verleend te worden door de provincie (zie ook kanttekening 2.1).

vervolg raadsvoorstel

Functionele binding hippische sport

Alle activiteiten in het gebied moeten een functionele binding hebben met de hippische sport. In het bestemmingsplan is dit o.a. binnen de bestemming 'Gemengd - Hippische Boulevard' vastgelegd in een voorwaardelijke verplichting. In de bestemming 'Zone hippische bedrijven' is eveneens bepaald dat de bedrijven hippisch dienen te zijn en dat andere activiteiten niet zijn toegestaan.

Huisvesting grooms en ruiters in relatie tot huisvesting internationale werknemers

Het bestemmingsplan maakt de huisvesting van grooms en ruiters mogelijk op de hippische percelen met de bestemming 'zone hippische bedrijven'. Een groom is een professionele en vaste verzorger en/of trainer van een paard. In de regels is expliciet bepaald dat de huisvesting van grooms uitsluitend werknemers betreft die voor de verzorging van de paarden aanwezig dienen te zijn op de hippische bedrijven. De huisvesting van internationale werknemers is als strijdig gebruik aangemerkt.

Stikstof

De vestiging van hippische kavels in Grandorse gaat gepaard met een toename van de stikstofdepositie op diverse Natura 2000-gebieden en is om die reden ook vergunning plichtig. Momenteel is extern salderen de enige mogelijkheid om een bestemmingsplan te kunnen vaststellen en op termijn een vergunning voor een Natura 2000-activiteit te kunnen krijgen van de Provincie. Ten behoeve van extern salderen is samen met de Provincie Depositiebank De Peelbergen opgericht (in werking sinds 16 december 2020). Deze stikstofdepositiebank is een registratie- en monitoringssysteem die bedoeld is om de inleg van verworven stikstofrechten "op te sparen" en fasegewijs/projectgewijs te gebruiken voor de vergunningverlening voor bedrijven en projecten, zoals de vestiging van hippische bedrijven binnen Grandorse. Bij dit bestemmingsplan is de opgerichte stikstofbank een onderdeel van de onderbouwing voor de uitvoerbaarheid.

Vanwege de toepassing van extern salderen is een "passende beoordeling" nodig. Daarin wordt onderzocht of de ontwikkeling geen significant negatieve gevolgen heeft voor de Natura 2000-gebieden. Geconcludeerd is dat als extern salderen wordt toegepast met saldogevers uit de stikstofbank, er geen toename van stikstofdepositie plaatsvindt in de Natura 2000-gebieden. De depositie van stikstof op de natuur neemt door de afroaming bij uitgifte uit de bank in hoeveelheid af.

Verkeer

Mede naar aanleiding van opmerkingen van de Commissie m.e.r. en zienswijzen over de samenhang van de ontwikkeling van Grandorse met andere ontwikkelingen in de Peelbergen, is een aanvullend en geactualiseerd verkeersonderzoek uitgevoerd. Daarin zijn de te verwachten verkeerskundige effecten van het voornemen op basis van recente verkeersgegevens en verkeersmodellen (Verkeersmodel Limburg, regiomodel Noord-Limburg, prognosejaar 2040) in beeld gebracht. Tevens is rekening gehouden met overige voorziene ontwikkelingen in de omgeving (met name de voorgenomen uitbreiding van Toverland). Met het onderzoek is geconcludeerd dat de ontwikkeling van Grandorse niet leidt tot doorstromingsproblemen. Aanpassingen van de infrastructuur vanwege Grandorse zijn niet nodig.

Natuur

De ontwikkelingen uit het bestemmingsplan Grandorse tasten de kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk aan. Daarom is compensatie verplicht. Voor natuurcompensatie is eerst een gebiedsanalyse uitgevoerd voor het hele Peelbergen gebied en de ontwikkelingen die er zijn voorzien, zoals Grandorse. De gebiedsanalyse beschrijft een samenhangende benadering voor de effecten van de ontwikkelingen op de natuur en de wijze waarop de saldobenadering wordt toegepast. De realisatie van de natuurcompensatie is gewaarborgd in een overeenkomst

vervolg raadsvoorstel

met de provincie. Daarnaast bevat het bestemmingsplan ruimtelijke randvoorwaarden en een voorwaardelijke verplichting in de planregels voor de ontwikkeling van de natuurcompensatie. In de grondexploitatie zijn voor de uitvoering de benodigde financiële middelen opgenomen.

De Provincie heeft ingestemd met de gebiedsanalyse, het salderingsplan en de borging van voorwaarden in het bestemmingsplan. Dit is vastgelegd in een overeenkomst die is verwerkt in het bestemmingsplan.

In het plangebied worden, in aanvulling op het salderingsplan, percelen bestemd tot Natuur. Die percelen worden gerekend tot landschappelijke inpassing in de hippische zone Grandorse, en zijn deel van het zogenoemde landschappelijk casco.

Spuitzones

De percelen met de bestemming 'Zone hippische bedrijven' in het plangebied van het bestemmingsplan Grandorse zijn omgeven door agrarisch gebied. Op veel van de gronden rondom de percelen met de bestemming 'Zone hippische bedrijven' is de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen toegestaan. Vanwege gezondheidsredenen moet een richtafstand van 50 meter vanaf de grens van de bestemming Agrarisch worden aangehouden voor gevoelige functies. Een aantal van de percelen met de bestemming 'Zone hippische bedrijven', waar gevoelige functies zijn toegestaan, heeft te maken met deze spuitzones. Deze percelen hebben een groot oppervlak waardoor er rekening houdend met de zone van 50 meter voldoende ontwerpruimte 'over' is om het perceel optimaal in te richten met in acht name van de spuitzones.

4.1 Het gemeentelijk kostenverhaal is anderszins verzekerd.

Voor de ontwikkeling van de hippische zone is door de raad reeds een grondexploitatie vastgesteld. Via verkoop van de verschillende kavels binnen het plangebied worden de gemeentelijke kosten gedekt. Daarmee is kostenverhaal verzekerd en hoeft er geen exploitatieplan te worden opgesteld.

Kantttekeningen

2.1 De provincie verleent momenteel geen natuurvergunningen.

De uitvoerbaarheid van het bestemmingplan, is strikt genomen afhankelijk van de verwachting dat de vergunningen voor een Natura 2000-activiteit verleend zullen worden. Momenteel worden Natura 2000-activiteiten nog niet vergund door de Provincie. Er is namelijk nog geen beleid vastgesteld én vanuit het Rijk zijn hiervoor nog geen kaders geboden.

Het is daardoor wél mogelijk dat er na vergunningverlening gebouwd kan worden op grond van een vastgesteld bestemmingsplan maar dat er in de situatie zoals die nu is, geen paarden gehouden mogen worden, omdat er geen vergunningen voor een Natura 2000-activiteit worden verleend.

Met het voorgenomen uitvoeringsprogramma "Limburgs Offensief Stikstof" is de provincie voornemens om op termijn deze vergunningen weer te verlenen. In ambtelijk overleg tussen de gemeente en provincie is afgestemd dat de gemeente het bestemmingsplan zal vaststellen met in acht name van die onzekerheid. Dit voornemen is een weloverwogen richting omdat de stikstofbank is opgericht in combinatie met een bijpassende stikstofregeling in het bestemmingsplan.

Het uitgangspunt voor de vaststelling van het bestemmingsplan is dat in de komende jaren de aanvragen voor vergunningen voor de Natura 2000-activiteiten door de Provincie, onder voorwaarden, vergund worden. Voorwaarden zullen naar verwachting zijn, dat er afroaming van stikstof bij uitgave uit de stikstofbank plaatsvindt. De stikstofbank en grondexploitatie voorzien daarin.

vervolg raadsvoorstel

De uitgesproken verwachting van de Provincie dat de vergunningen op termijn worden verleend, is momenteel het maximaal haalbare ten aanzien van het aantonen van de uitvoerbaarheid voor het aspect stikstof. De gemeente zet daardoor met de vaststelling van het bestemmingsplan de volgende stap naar wat alvast wél kan.

Financiële consequenties

Aan het vaststellen van dit bestemmingsplan zijn geen directe financiële consequenties verbonden. In de vastgestelde grondexploitatie (grex), met de laatste actualisatie bij de jaarrekening 2024, zijn de in deze nota benoemde aspecten verwerkt. Dat wil zeggen dat de kosten voor met name de natuurcompensatie en stikstof in die actualisatie zijn betrokken en meegenomen in de geactualiseerde grex. Met die uitgangspunten en de redelijke aanname dat de kavels na het onherroepelijk worden van dit bestemmingsplan verkocht gaan worden, is er sprake van een positief verwacht resultaat.

Het risico is gelegen in de onzekerheid over het verstrekken van een vergunning voor een Natura-2000 activiteit door de provincie. Als daar lange tijd overheen gaat, of zelfs onmogelijk blijkt, dan is verkoop van de kavels voor paardenhouderijen niet mogelijk. In dat geval kan er sprake zijn van een verlies op deze grondexploitatie. Dat is echter niet het scenario waar we van uitgaan. Daarnaast is de aanleg van de natuur een verplichting voor de gemeente. Het hiervoor benodigde bedrag is reeds opgenomen in de grondexploitatie.

Vervolgtraject / communicatie

1. Na besluitvorming door de gemeenteraad zal er een persbericht gepubliceerd worden.
2. Omdat het bestemmingsplan gewijzigd wordt vastgesteld wordt de provincie gevraagd of het plan gepubliceerd kan worden.
3. Na akkoord van de provincie vindt publicatie van het bestemmingsplan en PlanMER (inclusief Aanvulling MER en Tweede aanvulling MER) plaats op www.ruimtelijkeplannen.nl en op www.officiëlebekendmakingen.nl.
4. Daags na de publicatie worden het bestemmingsplan en de bijbehorende stukken gedurende zes weken fysiek ter inzage gelegd in het gemeentehuis.
5. Belanghebbenden kunnen gedurende deze termijn beroep instellen bij de Raad van State.
6. Indien er geen beroep wordt ingesteld nadat het vastgestelde bestemmingsplan ter visie heeft gelegen dan is het bestemmingsplan in werking getreden en zullen de vervolgstappen worden doorlopen voor de fysieke ontwikkeling van het gebied.

Burgemeester en wethouders van Horst aan de Maas,

De burgemeester,

De secretaris,

drs. R.F.L. Palmen

drs. H. Mensink

vervolg raadsvoorstel

Bijlagen

1. Zienswijzenrapport
2. Vast te stellen bestemmingsplan Grandorse verbeelding
3. Vast te stellen bestemmingsplan Grandorse regels
4. Vast te stellen bestemmingsplan Grandorse toelichting
5. Vast te stellen PlanMER Grandorse (+ Aanvulling MER 2023 en Tweede aanvulling MER 2025)

raadsbesluit

Bijlage van gemeentebladnummer 2025.073.

De raad van de gemeente Horst aan de Maas;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 30 september 2025,
gemeentebladnummer 2025.073;

gelet op het bepaalde in de Gemeentewet;

b e s l u i t :

1. In te stemmen met het zienswijzenrapport (bijlage 1).
2. Het bestemmingsplan 'Grandorse' met identificatiecode NL.IMRO.1507.KBGRANDORSE-, dat conform artikel 1.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening is vastgelegd op een GBKN-ondergrond, en de bij het plan behorende stukken, dat gedurende een periode van zes weken ter inzage heeft gelegen, gewijzigd vast te stellen (bijlage 2, 3 en 4).
3. Het PlanMER Grandorse (MER 2018 + Aanvulling MER 2023 + Tweede aanvulling MER 2025) als bijlage bij het bestemmingsplan vast te stellen (bijlage 5).
4. Geen exploitatieplan vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 18 november 2025.

De raad voornoemd,

De voorzitter,

drs. R.F.I. Palmen

De griffier,

mr. R.J.M. Poels

Bestemmingsplan en aanvulling MER 'Grandorse'

Zienswijzenrapport

Inleiding

Het bestemmingsplan en de aanvulling op het MER hebben ter visie gelegen vanaf donderdag 19 oktober 2023. De termijn is verlengd tot donderdag 28 december 2023, omdat in de oorspronkelijke publicatie de tervisielegging van de aanvulling MER abusievelijk niet expliciet was benoemd.

Gedurende deze periode kon eenieder een zienswijze indienen tegen het plan en/of de aanvulling op het MER. Er zijn in totaal 5 zienswijzen ontvangen. Onderstaand een puntsgewijze samenvatting van de ingekomen zienswijzen en een beantwoording. De samenvatting laat onverlet dat wel de gehele zienswijzen is behandeling is genomen.

Ontvankelijkheid

Alle zienswijzen zijn binnen de termijn van ter visielegging ingediend. Daarmee zijn ze ontvankelijk.

Opbouw van de Nota

Hieronder zijn de ingediende zienswijzen samengevat en, per onderdeel, beantwoord (deel I). Per zienswijze is een conclusie opgenomen, waarin ook de consequenties voor het bestemmingsplan en waar relevant het MER zijn aangegeven.

In Deel II volgt een overzicht van alle voorgestelde wijzigingen in het bestemmingsplan en het MER naar aanleiding van de zienswijzen (deel II). Hierbij is onderscheid gemaakt tussen wijzigingen in de planregels of op de verbeelding. Daarnaast wordt op onderdelen ook de toelichting aangepast. Deze maakt formeel geen onderdeel uit van het bestemmingsplan, maar is volledigheidshalve wel in het overzicht van de wijzigingen opgenomen.

Deel I: Samenvatting en beantwoording van de ingediende zienswijzen

Onderstaand wordt per reclamant de individuele vragen uitgelicht met een samenvatting. Vervolgens is per reactie een beantwoording gegeven, gevolgd door een conclusie of de reactie een effect heeft op het bestemmingplan en/of de MER.

De samenvatting neemt niet weg dat de zienswijze in zijn geheel is betrokken bij de beoordeling of het bestemmingsplan aanpassing behoeft.

Reclamant 1

1. *De verkeerseffecten van het bestemmingsplan Grandorse en het bestemmingsplan Toverland moeten in samenhang worden beschouwd. De verkeersonderzoeken moeten uitgaan van dezelfde uitgangspunten en verkeersgegevens.*

Beantwoording

Dit is een juiste constatering. In samenspraak met de provincie heeft in januari 2014 een overleg plaatsgevonden om de onderzoeken op elkaar af te stemmen. Ook Rijkswaterstaat was bij dit overleg aanwezig. Voor de tervisielegging van het bestemmingsplan was reeds bekend dat er nog een actualisatie van het verkeersonderzoek nodig was, omdat de provincie het verkeersmodel actualiseerde. Deze was in het najaar van 2023 beschikbaar, maar er restte te weinig tijd om het onderzoek toen nog te actualiseren aangezien het bestemmingsplan voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter visie gelegd moest worden (voor 1 januari 2024). Gezien de deadline lukte het niet de verkeersonderzoeken op basis van dit model te actualiseren. De keuze is bewust gemaakt om voorafgaand aan de vaststelling van het bestemmingsplan het verkeersonderzoek te actualiseren. Eventuele aanpassingen in andere onderzoeken zijn ook in deze fase meegenomen voorafgaand aan de vaststelling van het bestemmingsplan.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en het MER in die zin dat een actualisatie van het verkeersonderzoek en eventueel daarmee samenhangende onderzoeken zullen worden uitgevoerd en verwerkt in het plan.

2. *Voorkomen moet worden dat de ontwikkelingen in De Peelbergen leiden tot doorstromingsproblemen op de A67. Onderhavig plan leidt tot een toename van verkeer en daarmee op een grotere kans op doorstromingsproblemen.*

Beantwoording

De toename van verkeer is op basis van het meest recente verkeersmodel van de provincie bepaald. Op basis daarvan zijn uitspraken te doen over de toename van verkeer als gevolg van de ontwikkeling van Grandorse. Het uitgangspunt dat als gevolg van de ontwikkeling geen doorstromingsproblemen mogen ontstaan onderschrijft de gemeente. Het onderzoek heeft inmiddels uitgewezen dat dergelijke problemen niet ontstaan als gevolg van de ontwikkeling van Grandorse. In samenhang met de ontwikkeling van Toverland komt er een moment dat maatregelen nodig zijn. Hierover wordt een intentieovereenkomst gesloten met de provincie. Vooralsnog is het niet nodig om in het bestemmingsplan Grandorse maatregelen te borgen.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en het MER in die zin dat een actualisatie van het verkeersonderzoek en eventueel daarmee samenhangende onderzoeken zijn uitgevoerd en verwerkt in het plan.

3. *In de regels van het bestemmingsplan staat dat er maximaal 12 evenementen zijn toegestaan. In de toelichting is een lijst opgenomen waarin meer evenementen staan. Onduidelijk is hoe dit zich tot elkaar verhoudt.*

Beantwoording

Het maximum van 12 heeft uitsluitend betrekking op het maximaal aantal toegestane eventing wedstrijden per jaar binnen de aangeduide 'eventingroute'.

Voor het totaal aantal toegestane evenementen binnen het plangebied, waaronder ook eventing wedstrijden, is in de regels geen maximumaantal opgenomen. Er geldt wel een maximaal bezoekersaantal. Dit bedraagt per evenement 10.000 bezoekers per dag en in totaal 175.000 bezoekers (inclusief deelnemers).

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt wel tot aanpassing van het bestemmingsplan.

In de regels is in artikel 19.5 nader verduidelijkt dat het maximum van 12 uitsluitend betrekking heeft op het jaarlijks toegestane aantal eventing wedstrijden en niet op het maximumaantal evenementen. Hiervoor geldt een generieke regeling met betrekking tot het maximumaantal toegestane bezoekers, zoals opgenomen in artikel 18.3.

4. *Uit de regels blijkt niet of het gaat om meerdaagse of eendaagse evenementen. Verzocht wordt dit te verduidelijken.*

Beantwoording

Uitgegaan wordt van eendaagse en meerdaagse evenementen. In de regels van het bestemmingsplan zal dit worden toegevoegd.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER in die zin dat in de regels wordt toegevoegd dat het om eendaagse en meerdaagse evenementen gaat.

5. *In het verkeersonderzoek van RHDHV zijn in de autonome situatie 1.000 extra verkeersbewegingen per etmaal meegenomen. Onduidelijk is hoe dit zich verhoudt tot evenementen met maximaal 10.000 bezoekers per dag.*

Beantwoording

Mede naar aanleiding van opmerkingen van de Commissie m.e.r. alsmede ontwikkelingen in de directe omgeving is in samenspraak met de provincie en Rijkswaterstaat een aanvullend, geactualiseerd uitgebreid verkeersonderzoek uitgevoerd, waarin de verwachte verkeerskundige effecten van het voornemen op basis van recente verkeersgegevens en verkeersmodellen

(Verkeersmodel Limburg, regiomodel Noord-Limburg, prognosejaar 2040) in beeld zijn gebracht tevens is er rekening houdend met voorziene ontwikkelingen in de omgevingen (waaronder de voorgenomen uitbreiding van Toverland). Dit onderzoek is als Bijlage 16 aan dit bestemmingsplan toegevoegd.

Hierin zijn naast de autonome ontwikkeling dus ook de verkeerskundige effecten van het voornemen op basis van een 'piekdag' in beeld gebracht. In de rapportage is geconcludeerd dat de verkeerskundige effecten als gevolg van het veranderde bestemmingsplan Grandorse, niet zal leiden tot een verminderde verkeersafwikkeling doorstroming ten opzichte van de referentiesituatie in 2040. De resultaten van het aanvullend verkeersonderzoek zijn in paragraaf 6.6 van de toelichting opgenomen.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en het MER. In die zin dat een actualisatie van het verkeersonderzoek heeft plaatsgevonden en dat deze is bijgevoegd in de toelichting en de bijlagen. Deze actualisatie heeft niet geleid tot inhoudelijke wijzigingen van het bestemmingsplan.

6. *De uitvoeringsdienst van Rijkswaterstaat wordt graag betrokken bij de beoordeling van de aanvragen voor een evenementenvergunning.*

Beantwoording

Dit is geen zaak van het bestemmingsplan. Los van de procedure voor het bestemmingsplan zullen we contact opnemen met de uitvoeringsdienst om te bespreken of en hoe het betrekken van de uitvoeringsdienst in onze werkprocessen kan worden opgenomen.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

Reclamant 2

1. *De bestaande grondwal gelegen tussen de hippische zone en het dorp Kronenberg, wensen de buurtbewoners gehandhaafd te zien. Voor een optimalere werking moet deze aanzienlijk hoger zijn en voorzien van voldoende hoge en dichte beplanting. Indieners zouden graag zien dat de grondwal in het nieuwe bestemmingsplan wordt vastgelegd.*

Beantwoording

De grondwal maakt deel uit van het totale plan en zal gehandhaafd blijven. De aangebrachte beplanting zal in een aantal jaar meer volwassen worden en zorgen voor een nog grotere afscherming. De wal zal niet verder worden verhoogd (en is zo hoog als die oorspronkelijk is aangebracht). Aangezien de wal op enige afstand is gelegen van de woningen en de hippische activiteiten zal een hogere wal weinig tot geen effect hebben op het aspect geluid.

In samenspraak met de werkgroep Kronenberg is afgesproken de wal zelf niet te beplanten, maar de beplanting aan te brengen voor de wal. De beplanting groeit beter voor de wal dan op de wal. Dat neemt niet weg dat in de toekomst vanzelf begroeiing zal ontstaan op de wal.

Op de verbeelding en in de regels van het bestemmingsplan zal de wal expliciet worden opgenomen met een bepaling voor het in stand houden van de wal.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER. De wal wordt in het plan aangewezen en er wordt een bepaling ingevoegd over het in stand houden van de wal.

2. *De hinderbeperking van de grondwal is op sommige momenten onvoldoende, daarom zullen ook een aantal andere maatregelen getroffen moeten worden in de hippische zone tijdens hippische activiteiten. Met name:*
 - *richten van de luidsprekers zodanig dat zij afgewend zijn van het dorp Kronenberg;*
 - *verlagen van geluidsniveau van deze luidsprekers;*
 - *aanbrengen van afschermende lichtkappen aan de lichtmasten.**Indieners van de zienswijze zien deze maatregelen graag dwingend voorgeschreven.*

Beantwoording

De genoemde maatregelen zijn gekoppeld aan evenementen. In een evenementenvergunning kunnen voorschriften worden opgenomen onder andere met betrekking tot bovengenoemde aspecten. Het is geen zaak van het bestemmingsplan. De zorgen van de indieners zijn begrijpelijk.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

3. *De bewoners zien graag dat op de bovengenoemde punten wordt gehandhaafd.*

Beantwoording

Handhaving is geen zaak van het bestemmingsplan. Wanneer van een overtreding sprake is, kunt u de gemeente daarop aanspreken.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

Reclamant 3

1. *Er zijn zoveel zware opmerkingen over het plan, dat de indieners van de zienswijze voorstellen om het hele plan eerst te stoppen. Hierna de Visie Hippische Zone de Peelbergen uit 2016 te heroverwegen en de plannen dan terug te brengen naar een voor de omgeving aanvaardbaar niveau, waarbij de impact van toekomstige ontwikkelingen bij Grandorse, Toverland, De Schatberg, Heerlijkheid Sevenum en 60Seven meegenomen wordt.*

Beantwoording

In onderstaande punten (2 t/m 16) is deze samenvattende conclusie verder onderbouwd. De bij de punten behorende beantwoording geeft inzicht in de afweging per ingediend aspect. Op basis van de zienswijzen is er geen aanleiding om het plan te heroverwegen.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER. Voor de exacte invulling wordt verwezen naar de beantwoording onder punt 2 tot en met 16.

2. *Nergens in het plan wordt ingegaan op de consequenties van de plannen op de leefomgeving, gezondheid etc. van de inwoners van Kronenberg. Het dorp is ingesloten door Greenport, Grandorse, Toverland, De Schatberg, Heerlijkheid Sevenum en 60Seven*

Beantwoording

Het is terecht dat ontwikkelingen in de omgeving van Kronenberg de leefomgeving van de inwoners beïnvloed. Of dat een positief of negatief gevolg heeft is aan eenieder zelf om te bepalen en is ook niet objectief te beoordelen. Liefhebbers van paarden zullen heel anders tegen Grandorse aankijken dan degene die daar geen enkele affiniteit mee hebben. Verder zijn diverse ontwikkelingen gaande ten aanzien van natuurontwikkeling. Dit verandert de leefomgeving eveneens, maar heeft veelal een positiever effect.

Als het gaat om de gezondheid van de inwoners is een aantal aspecten relevant die direct gevolg kunnen hebben. Het betreft de hinderaspecten, die uitgebreid in de toelichting en de bijbehorende planMER bij het bestemmingsplan zijn afgewogen, zoals geluid, geur, luchtkwaliteit etc. Geen van deze aspecten laat zien dat er door de ontwikkeling Grandorse effecten optreden die tot gevolgen voor de gezondheid kunnen leiden.

In de extra aanvulling op de planMER naar aanleiding van het definitief toetsingsadvies van de commissie MER is nader ingegaan op eventuele cumulatieve effecten gelet op de geplande ontwikkelingen in de omgeving.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

3. *Alle onderzoeken moeten opnieuw worden uitgevoerd met de inwoners als uitgangspunt.*

Beantwoording

In Nederland zijn er regels over hoe onderzoeken voor geluid, geur, bodemkwaliteit, luchtkwaliteit etc. moeten worden uitgevoerd. Ook is bepaald hoe de resultaten geïnterpreteerd moeten worden. Zo zijn er landelijk, per onderzoek aspect, normen (grenswaarden) gesteld. Als een onderzoek uitwijst dat die grenswaarden worden overschreden als gevolg van de

ontwikkeling, moeten maatregelen worden getroffen of is de ontwikkeling onuitvoerbaar. Die grenswaarden komen overeen met de normen waarbij bepaald is dat gezondheidsschade voor mensen wordt voorkomen. De methodieken zijn met andere woorden al gericht op de bescherming van de omwonenden. De onderzoeken die voor dit bestemmingsplan zijn uitgevoerd voldoen aan de gestelde eisen. Een aanpassing van de onderzoeken om deze reden hoeft dan ook niet plaats te vinden.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

4. *Breng het plan terug naar een voor de omgeving aanvaardbaar niveau.*
- a. *De dorpen Sevenum en Kronenberg worden helemaal omsingel door Greenport aan een kant en Grandorse/ Toverland/ De Schatberg, Heerlijkheid Sevenum en 60Seven aan andere kanten. Op diverse plekken in het document staat dat de gemeente deze ontwikkelingen wil. De afweging waarom ontbreekt. Wie wordt er beter van deze ontwikkelingen? Er is al te veel werkgelegenheid, de leefomgeving wordt door deze ontwikkelingen flink aangetast. De indieners van de zienswijze menen dat het verstandig is de discussie opnieuw en breed te voeren over de vraag of de beoogde ontwikkeling wel echt gewenst is, kijkend naar de negatieve ervaringen van Greenport en Californië. Bij Greenport werd er te veel vrijheid gegeven, het was te veel en te groot, het ging te snel en er werd niet bijgestuurd. In 2016 is de Totaalvisie Hippische Zone De Peelbergen door de gemeenteraad vastgesteld. Inmiddels zijn er milieu- en klimaatproblemen, een CO₂ probleem en in Nederland een stikstofprobleem. Het doet de ronde dat vooral interesse uit China, Rusland, Turkije en de rest van de Arabische wereld is voor een manege in dit gebied.*

Beantwoording

Het gebied Peelbergen is al onder de gemeente Sevenum aangewezen voor intensief recreatief gebruik. In alle visies die daarop gevolgd zijn is dit principe als uitgangspunt gebruikt voor het gebied. De huidige plannen passen ook bij dit principe.

Tegelijkertijd staat de intensieve veehouderij aan de voordeur van een transitie vanwege de effecten op de kwetsbare natuur. Zeker de intensieve veehouderij nabij het Natura 2000 gebied "de grote Peel". De doorontwikkeling van de hippische branche in dit gebied is één van de oplossingen om de effecten op de natuur in "de grote Peel" het hoofd te bieden. De emissies van paarden zijn namelijk aanzienlijk lager dan die van de intensieve veehouderijen. Daarnaast zorgt deze ontwikkeling voor economische potentie in het gebied, waarbij de link met het van oudsher ook agrarisch gebruik in stand blijft.

Het faciliteren van de hippische ontwikkelingen in Grandorse houdt procedureel en inhoudelijk geen verband met de ontwikkelingen van het glastuinbouwgebied Californië.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

- b. *Is een opleidingscentrum wel reëel, nadat het opleidingscentrum in Brabant heeft moeten stoppen? Inwoners geven aan problemen te hebben met het volbouwen van hun leefomgeving.*

Beantwoording

De ontwikkeling van Grandorse zal gefaseerd plaatsvinden waarbij nadrukkelijk niet alles volgebouwd zal worden. Op de kavels hebben de eigenaren veel ruimte om te bouwen, maar er zijn ook verplichtingen voor het realiseren en in stand houden van landschappelijke- en natuurgronden. Als er een initiatief is, moet daarvoor een vergunning worden verleend alvorens het perceel kan worden ontwikkeld. De vergunning wordt pas verleend als in ieder geval voorzien is in een plan voor de landschappelijke inpassing van het kavel en de bebouwing. Naast deze landschappelijke inpassing van de kavels en de bebouwing legt ook de gemeente groene kaders aan. Deze worden ook door de gemeente beheerd. Deze groene kaders zijn als groen bestemd in het bestemmingsplan. Door de ontwikkeling van Grandorse zal de leefomgeving inderdaad veranderen. Nadrukkelijk is daarbij wel aandacht voor een zorgvuldige afstemming met het landschap. Het landschap verandert, maar per saldo komt er meer variatie en kwaliteit in het gebied.

De opleiding zal zich voornamelijk richten op HBO/universitair niveau en is dus een andere vorm van onderwijs als in Deurne en Weert. Of het opleidingscentrum er komt is afhankelijk van de ontwikkelingen in de markt. Als de markt er om vraagt, biedt dit plan de ruimte en de kaders een dergelijk opleidingscentrum te realiseren. Als er geen behoefte of toekomst voor gezien wordt, zal het opleidingscentrum er niet komen. Momenteel zijn geen concrete plannen voor een opleidingscentrum bekend bij de gemeente.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

- c. *Indieners roepen de gemeenteraad op om de plannen te stoppen en te overwegen, of dit (politiek, maar ook voor de inwoners) wel echt wenselijk is. Het doel van de indieners is om dit plan terug te brengen naar een voor de omgeving aanvaardbaar niveau, waarbij de impact van toekomstige ontwikkelingen meegenomen wordt.*

Beantwoording

Verwezen wordt naar beantwoording van de zienswijzen onder 4a en b.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

5. *Een maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) ontbreekt*

De gemeente heeft al van 7 bedrijven stikstofrechten opgekocht, er zijn landbouwgronden aangekocht, pachtgeldinkomsten moeten worden afgekocht, aanleggen infrastructuur, groen etc. Allemaal met gemeenschapsgeld. De vraag is hoeveel gemeenschapsgeld er tot nu toe in Grandorse gestopt is, zowel in geld als in uren en welke voordelen er voor de inwoners uit zijn gekomen. De indieners van de zienswijzen missen een duidelijk overzicht van de financiële lasten en de voordelen, dus wat zijn de totale lasten voor de gemeenschap (nu en in de toekomst) en wat zijn de voordelen voor de gemeenschap. Er moet een gedegen kosten/ baten analyse worden

toegevoegd. De voordelen mogen niet alleen bij enkele buitenlandse investeerders komen te liggen en de nadelen alleen bij de omwonenden.

Beantwoording

Bij een bestemmingsplan dient de economische haalbaarheid te worden aangetoond. Middels een vastgestelde grondexploitatie is dat geborgd. In deze grondexploitatie zijn gebruikelijke kosten zoals aankoop gronden (inclusief kosten voor pachtvrij maken) en aanleggen infrastructuur en groen opgenomen. Gelijk aan woningbouwprojecten of bedrijventerreinen. Bij elke jaarrekening wordt de raad op de hoogte gesteld van de voortgang en de eventuele wijzigingen met de daaraan gekoppelde (financiële) gevolgen. Die stukken zijn openbaar en voor deze beantwoording wordt daarnaar verwezen. De diverse belangen van partijen in het gebied (omwonenden en eigenaren/investeerders en gemeente) maakt dat voordelen voor eenieder verschillend beoordeeld kunnen worden. De ontwikkeling van Grandorse leidt in elk geval tot een situatie waarin er sprake is van een (op totaal niveau bezien) toename en kwaliteitsverbetering van natuuroppervlak, waterproblemen aan weerszijden Middenpeelweg zijn aangepakt, de paardensport een centraal punt krijgt, de economische effecten voor de lokale ondernemers positief uitwerken en voor agrariërs in het gebied een alternatief ontstaat als ze gaan stoppen. Met deze aspecten in gedachten is de afweging gemaakt en dat heeft geleid tot dit bestemmingsplan.

Voor de ontwikkeling van Grandorse is een Grex opgesteld. De verkoop van de kavels dekt de kosten. Hiermee is er dus een gesloten balans. De opbrengst moet met name gezien worden in:

- ecologie: robuustere verbindingen, meer oppervlakte natuur;
- klimaat: klimaat robuuste nieuwe natuur en invulling geven aan de watervraagstukken;
- economie: de hippische branche is één van de oplossingen voor de transitie van de (intensieve) veehouderij in deze omgeving. Daarnaast is het een boost voor lokale ondernemers;
- landschap: de leegstand van agrarische bedrijven kan deels worden overgenomen door nieuwe hippische bedrijven. Hierdoor voorkomen we de leegstand en verpaupering van het buitengebied.

De kosten drukken dus op de Grex van Grandorse. De gebruikers betalen na rato van gebruik.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

6. Een Welzijn Effect Rapportage (WER) ontbreekt

Indieners willen een gedegen analyse van de effecten op de leefbaarheid van de inwoners van Kronenberg, Evertsoord en Sevenum. In deze analyse dienen ook mogelijke uitbreidingen van Toverland, De Schatberg, Heerlijkheid Sevenum en 60Seven meegenomen te worden als geheel. In deze analyse dient onder andere meegenomen te worden: geluid, fijnstof, verkeersoverlast, leefomgeving, natuur, klimaat, etc.

Beantwoording

De toelichting bij het bestemmingsplan bevat in zijn geheel de afweging van de effecten van de ontwikkeling op de omgeving en daarmee de leefomgeving van omwonenden. Op grond van

bovenstaande is niet duidelijk welke afwegingen nog ontbreken. Verder wordt voor het positieve effect op de leefomgeving verwezen naar de beantwoording onder 5.

Bij de onderbouwing van een bestemmingsplan voor een ontwikkeling moet het bestemmingsplan beschrijven wat het effect is op de omgeving als gevolg van de betreffende ontwikkeling. Een uitgebreide effectbeschrijving van alle ontwikkelingen in de omgeving tezamen kan zeker inzicht geven maar is in het kader van een specifiek bestemmingsplan geen beoordelingscriterium.

Een integrale beoordeling op de door indiener aangegeven punten is op dit moment niet aan de orde. In het kader van de omgevingsvisie zal dat mogelijk worden beoordeeld. Het bestemmingsplan voor Grandorse zal hier niet op wachten, de onderzoeksresultaten voor de ontwikkeling van Grandorse geven daar geen aanleiding toe.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

7. *Verbied gebruik van helikopters*

De indieners van de zienswijze willen dat in het bestemmingsplan het gebruik van o.a. overlast veroorzakende transport, zoals helikopters, expliciet worden verboden.

Beantwoording

Het is niet zondermeer mogelijk om buiten een vliegveld met een helikopter te landen en op te stijgen. Daarvoor is een speciale ontheffing nodig van de provincie voor dit verbod als het terrein voldoet aan bepaalde eisen. Deze ontheffing betreft een tijdelijk en uitzonderlijk gebruik (TUG). De gronden van Grandorse zijn niet als vliegveld aangewezen waardoor de bedoelde ontheffing noodzakelijk is in geval van een tijdelijke uitzondering. Het bestemmingsplan regelt hier niets over en de gemeenteraad is ook niet het bevoegd gezag voor deze ontheffing.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

8. *Buitenproportionele vernieling van buitengebied*

a. Het plan bevat een grote verstedelijkingsopgave met 11 nieuwe bedrijven, 2 bedrijfswoningen per bedrijf en 15 long stay appartementen per bedrijf, de hippische boulevard, 2 hulpbedrijven, parkeergelegenheid, diverse evenementen en 34 ha nieuw groen. Wie betaalt dat? Behalve de compenserende natuur is het een vernieling van km2 buitengebied.

Beantwoording

Het buitengebied is in transitie. In ons buitengebied is van oudsher veel veeteelt aanwezig. Een flink aantal van die bedrijven zijn geïntensiveerd, anderen stoppen, soms als gevolg van de opkoopregelingen. De natuur staat onder druk en heeft een impuls nodig. Tegelijkertijd moet het buitengebied ook economisch rendabel zijn voor degenen die er wonen en werken. De hippische branche is een nieuwe vorm van bedrijvigheid die veel minder effect heeft op de omliggende natuur, past in de regio en een economische drager is juist met het oog op het behoud van het buitengebied. In de perceptie van de gemeente is er geen sprake van vernieling van het buitengebied, maar van een verandering van het buitengebied. Dat is echter uiteraard subjectief; ieder zal het anders ervaren. De ontwikkelingen die nu gaande zijn en in de toekomst verder

zullen plaatsvinden voor Grandorse bevorderen in iedere geval de biodiversiteit. Dat is voor de gemeente heel waardevol. In het verleden bevonden zich in het gebied veel maisakkers en intensief beheerde weilanden waar geen haas, konijn, fazant of patrijs aanwezig was. Met deze ontwikkelingen zien we die soorten weer terugkeren.

De ontwikkelingen worden betaald door de initiatiefnemers/kopers van de kavels.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

- b. Het plan bevat veel afwijkingen. Indieners willen duidelijkheid over de reikwijdte van elk van de afwijkingen.*

Beantwoording

In het bestemmingsplan zijn inderdaad een aantal afwijkingen opgenomen. De in het plan opgenomen afwijkingen zijn relatief beperkt en grotendeels overgenomen van de reeds bestaande plannen en planologische mogelijkheden. Dit betreft onder meer het verhogen van de toegestane hoogte van erfafscheidingen alsmede oprichting van een gebouw ten behoeve van recreatief medegebruik. Daarnaast zijn afwijkingen toegevoegd ten behoeve van vestiging van eventuele hippische hulpbedrijven, toevoeging van extra longstay appartementen en/of een tweede bedrijfswoning. De afwijkingen zijn in de regels zelf afgebakend. Meer ruimte dan op grond van de bepalingen zelf kan niet worden gegeven met de afwijkingen die het bestemmingsplan heeft.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

- c. Dit plan heeft niets van de "Horster" maat en dient aangepast te worden.*

Beantwoording

Het gebied is sinds oudsher in gebruik door veehouderij (al dan niet intensief). Veehouderij heeft een groot negatief effect op de kwetsbare Peelbergen. Vanuit die optiek is het gebied al geruime tijd aangewezen voor recreatieontwikkeling. De hippische ontwikkelingen van Grandorse horen daarbij. De ruimtelijke effecten zijn vergelijkbaar met de oude gebruiksmogelijkheden voor veehouderij: grote percelen met bedrijfsgebouwen en stallen voor het onderbrengen van vee. De ontwikkeling van Grandorse past daarmee juist wel binnen de 'Horster maat'.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

- d. Is het op grond van de structuurvisie mogelijk om winkels te vestigen op een bedrijventerrein?*

Beantwoording

Het is niet helemaal duidelijk wat met deze vraag bedoeld wordt. Het bestemmingsplan biedt geen ruimte voor bedrijventerreinen. Winkels zijn mogelijk, in een specifieke sector (hippisch) en alleen op de Hippische Boulevard. Deze koppeling past bij de visie die in 2016 is vastgesteld door de gemeenteraad.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

9. *De gemeente moet haar verantwoordelijkheid nemen t.a.v. milieu, klimaat en leefomgeving*
- a. *Blz. 37: Dit is een majeur economisch project: veel spin-off, veel extra bedrijven. Het begrip "spin-off" is ongedefinieerd en laat onbegrensde mogelijkheden voor ontwikkelingen. Als dit plan door zou gaan, dienen hier duidelijke begrenzingen/kaders te worden aangegeven. Dit lijkt weer dezelfde kant op te gaan van Greenport: te grote aanslag op de leefomgeving van de inwoners, te grote aanslag op natuur en milieu, te weinig afbakening, te veel mogelijke uitzonderingen, etc.*

Beantwoording

In het bestemmingsplan is duidelijk beschreven welke ontwikkelmogelijkheden het plan biedt. De ruimte die Greenport had in het oorspronkelijke plan is en moest later nog worden uitgewerkt in uitwerkingsplannen. Dat is voor Grandorse anders. Voor Grandorse is duidelijk waar de ontwikkelingen mogelijk zijn en welke randvoorwaarden gelden. Greenport en Grandorse is derhalve niet vergelijkbaar ook niet in het effect op de omgeving.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

- b. *Antonio Guterres, secretaris-generaal van de Verenigde Naties heeft gezegd: „We zitten op een snelweg naar de klimaathel, met onze voet nog steeds op het gaspedaal." Die voet op het gaspedaal is heel vaak de overheid: we zien vaak het gedrag van de vorige eeuw: meer, steeds meer, heel veel meer. De overheid wil dat de inwoners met veel zaken minderen t.b.v. milieu en klimaat. Wat doet de gemeente zelf op het gebied van 'minderen' t.b.v. milieu, klimaat en de leefomgeving van de inwoners? De indieners van de zienswijze willen dat dit plan herzien wordt, en dat de Visie Hippische zone Park de Peelbergen, die lang geleden in 2016 vastgelegd werd, opnieuw bekeken en vastgesteld wordt, waarbij met bovengenoemde argumenten rekening gehouden wordt. En waarbij de inwoners betrokken worden.*

Beantwoording

Er is geen aanleiding om de visie Hippische zone Park de Peelbergen aan te passen. Na vaststelling van de visie is het opstellen van het bestemmingsplan voor Grandorse een van de uitwerkingen om de visie juridisch-planologisch te borgen. Van groot belang is dat de ontwikkeling markt gestuurd plaatsvindt. Dat wil zeggen dat de gemeente niet zelf actief tot ontwikkeling over gaat, maar afwacht tot er een initiatief wordt ingediend. Daarbij gelden op dat moment de wettelijke regels voor klimaat en energie. Daar zullen de initiatieven ook aan moeten voldoen.

Daarnaast geeft dit bestemmingsplan invulling aan de transitie van het buitengebied waarbij intensieve veehouderij bij het natuurgebied “De grote Peel” vervangen worden door nieuwe vormen van economische dragers en natuur- en landschapsgronden.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

10. Een verkeersanalyse en een verkeersplan voor Toverland, Grandorse, de Schatberg etc.
- a. *Door de MER-commissie wordt geconstateerd dat de verkeersdruk soms een probleem kan worden. In dit plan is standalone gekeken. Er is geen samenhang met de huidige en toekomstige verkeersstromen van Toverland, De Schatberg, heerlijkheid Sevenum en 60Seven*

Beantwoording

Het is juist dat de MER-commissie dat advies gegeven heeft. In het bestemmingsplan kan de beoordeling voor de verschillende ontwikkelingen tezamen echter niet plaatsvinden.

Verwezen wordt naar de beantwoording onder 6 en de beantwoording van zienswijze A onder 1.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

- b. *Het is nodig om afspraken te maken met Toverland en Grandorse, dat er geen evenementen tegelijkertijd zijn. De indieners van de zienswijze willen dat, indien deze plannen mogelijk worden gemaakt, alle maatschappelijke kosten en alle kosten van investeringen vanaf het begin bij de gebruikers in rekening moeten worden gebracht.*

Beantwoording

Het is juist dat afstemming tussen de evenementen op Grandorse en Toverland wenselijk is als de doorstroming van het verkeer in het geding zou zijn. Bij het afwegen van een evenementenvergunning zal de gemeente eventuele samenloop ook betrekken. Dat wil niet zeggen dat evenementen niet gelijktijdig kunnen plaatsvinden, maar zou wel kunnen betekenen dat bijvoorbeeld maatregelen voor de verkeersgeleiding op elkaar afgestemd worden om zo te voorkomen dat onaanvaardbare problemen in de afwikkeling van het verkeer optreden. Dit betreft echter geen zaak van het bestemmingsplan. In het bestemmingsplan is wel aangegeven welke typen evenementen zijn toegestaan en welke voorwaarden daaraan gesteld worden vanuit het ruimtelijk perspectief. De gemeente heeft daarnaast regels ten aanzien van openbare orde en veiligheid die bij de afweging van een vergunningaanvraag voor evenementen worden betrokken.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

- c. *Als in de toekomst blijkt dat er verkeersproblemen ontstaan moeten Grandorse en Toverland gezamenlijk zorgen voor een oplossing en de oplossing betalen.*

Beantwoording

De ontwikkelingen van Grandorse, Toverland en andere initiatieven in het Peelgebied leiden in zijn totaliteit tot een toename van het verkeer (los van de autonome groei). Over het treffen van maatregelen om de doorstroming te garanderen worden afspraken gemaakt met de betreffende bevoegde gezagen. Vooral nog is niet de verwachting dat de ontwikkeling van Grandorse op zichzelf zal leiden tot verkeersproblemen.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

- d. Alle maatschappelijke kosten en kosten van investeringen moeten bij de gebruikers in rekening worden gebracht*

Beantwoording

Verwezen wordt naar de beantwoording onder 5.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

- e. Het verkeersonderzoek is in 2018 gedaan en is volgens indieners niet meer actueel.*

Beantwoording

Dat is juist. Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze A onder 1.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en het MER in die zin dat een actualisatie van het verkeersonderzoek en eventueel daarmee samenhangende onderzoeken zullen worden uitgevoerd en verwerkt in het plan voordat het bestemmingsplan wordt vastgesteld.

- f. Indieners willen een geactualiseerde verkeersanalyse en een geactualiseerd verkeersplan voor Toverland, Grandorse, Heerlijkheid Sevenum, Schatberg, 60Seven, etc.*

Beantwoording

Verwezen wordt naar de beantwoording onder 6 en de beantwoording van zienswijze a onder 1.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

- g. Zijn de zware paardenvrachtwagens, de grote campers en de auto's van personeel meegenomen in het bepalen van het aantal parkeerplaatsen?*

Beantwoording

Ja, zoals ook beschreven in de aanvulling MER uit 2023 is voor de bepaling van de parkeerbehoefte uitgegaan van een worst case benadering, waarin alle voertuigen zijn meegenomen die voor Grandorse relevant zijn, waaronder ook maximaal 120 paardentrailers.

Voor de reguliere evenementen/wedstrijden met bezoekersaantallen (incl. deelnemers) onder de 1.000 personen kan volledig geparkeerd worden op de bestaande parkeerplaats bij het PEC, met een capaciteit van 2.250 parkeerplaatsen. En is er ten zuiden van de hippische boulevard ook nog plek voor 750 parkeerplaatsen.

Bij de incidentele grotere evenementen met maximaal 10.000 personen zijn er worst case 4.200 parkeerplaatsen nodig. Het voornemen voorziet hiertoe in 2 overloop parkeergebieden, die samen ruimte kunnen bieden aan 2.000 tot 2.250 extra parkeerplaatsen. Daarmee is voldoende parkeercapaciteit beschikbaar. In totaal kan het gebied voorzien in 5.500 tot 6.000 parkeerplaatsen als alle extra capaciteit benut wordt.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

11. Zorgen om fijnstof

- a. Er zal een toename van fijn stof zijn in een regio die al ongezond is qua fijnstof. Er dient onderzocht te worden hoeveel de toename van fijnstof zal zijn, in samenhang met de hoeveelheid fijnstof die nu en in de toekomst t.g.v. Toverland, De Schatberg, Heerlijkheid Sevenum, 60Seven uitgestoten wordt en zal gaan worden.*

Beantwoording

De effecten voor luchtkwaliteit zijn onderzocht en beschreven in paragraaf 6.5.3 van de toelichting bij het bestemmingsplan. Als gevolg van de (intensieve) veehouderijen in de omgeving is er relatief veel fijnstof. Het stoppen van deze bedrijven heeft daarop een zeer gunstig effect. De ontwikkeling van de hippische percelen heeft een veel minder groot effect op fijnstof. Per saldo is er dus juist minder fijnstof als gevolg van de activiteiten in dit gebied. Voor de beantwoording waarom alleen het plan beoordeeld is, wordt verwezen naar de beantwoording onder 6 en zienswijze A onder 1.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

- b. Ook de uitstoot van fijnstof en zware metalen van de vuurwerkshows van Toverland dient hierin meegenomen te worden.*

Beantwoording

De effecten als gevolg van de vuurwerkshows van Toverland zijn onderbouwd in het bestemmingsplan voor Toverland. De beoordeling van effecten van ontwikkelingen buiten het plangebied van dit bestemmingsplan kunnen we niet meenemen in het bestemmingsplan van Grandorse (zie ook de beantwoording onder 6 en de beantwoording bij zienswijze A onder 1).

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

- c. Om dit fijnstof probleem niet groter te laten worden, dienen de gebieden van Toverland, Grandorse en andere nabijgelegen gebieden niet toegankelijk te zijn voor dieselmotoren. Net zo dient het gebruik van diesel gedreven generatoren onmogelijk te worden gemaakt.*

Beantwoording

Dat is op zich een mooi streven, maar voor dit bestemmingsplan niet relevant en het is ook geen ambitie van de gemeente om dit door te voeren. Met de onderzoeken voor fijnstof is gerekend met de dieselmotoren zoals dat wettelijk is voorgeschreven. Er wordt daarmee voldaan aan de geldende normen. Er is dan ook geen reden om aan te nemen dat deze maatregelen noodzakelijk zijn.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

12. *Alarmerende conclusies in rapport natuurwaardenonderzoek. De Milieu Federatie Limburg gaat over dit onderwerp een eigen zienswijze indienen.*

Beantwoording

Voor de beantwoording van de zienswijzen van de Milieu Federatie Limburg wordt verwezen naar zienswijze D.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

13. *Natuur moet beschermd worden*

- a. *Volgens paragraaf 4.2.2 van de toelichting verdwijnt een deel van de Goudgroene Natuurzone. Dit mag schijnbaar met nieuwe natuur gecompenseerd worden.*

Beantwoording

Het is juist dat natuur dat aangetast wordt mag worden gecompenseerd of gesaldeerd met nieuwe natuur. Dat mag niet zondermeer. De gemeente Horst aan de Maas en de provincie Limburg hebben daarvoor een gezamenlijk proces doorlopen om te bepalen hoe groot de saldering moet zijn en van welke kwaliteit. Inmiddels is in een overeenkomst vastgelegd welke inspanningen de gemeente moet doen om de aantasting van de Goudgroene Natuur te compenseren of salderen. De opgave die de gemeente heeft is qua oppervlakte groter dan de oppervlakte die aangetast wordt. Het bestemmingsplan (met bijbehorend salderingsplan) is in overeenstemming met deze overeenkomst.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

- b. *Is de overloop parkeerplaats van 4,3 ha meegeteld als natuur?*

Beantwoording

Verondersteld wordt dat de overloopparkerplaats aan de Schorfvenweg bedoeld wordt. Deze gronden zijn niet meegerekend als natuur. Niet in de bestaande situatie en niet in de nieuwe situatie. Het betrof agrarische gronden en geen natuurgronden.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

- c. *Vele voorbeelden (Greenport, kasteelruinen etc.) hebben aangetoond dat natuur en cultuur bij het college niet in veilige handen is. Besluiten vallen steeds opnieuw uit in het belang van de "economie".*

Beantwoording

Voor het bestemmingsplan Grandorse is natuur aangetast en ruimschoots gesaldeerd. Zie ook de beantwoording onder a.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

- d. *Uit het MER blijkt dat het plan kan leiden tot vernietiging van het Natuurnetwerk en verstoring van de genoemde soorten en vernietiging van hun leefgebied. Het MER beschrijft wel mogelijkheden om deze effecten te verminderen, maar maakt niet duidelijk of deze voldoende zijn om ervoor te zorgen dat het plan uitvoerbaar is met het oog op de soortbescherming.*

Beantwoording

In samenspraak met de ecologen van de provincie Limburg en de dassenwerkgroep is een salderingsplan opgesteld. In de aanvulling op de MER is aangegeven dat toepassing van het opgestelde salderingsplan, inclusief dassenplan een versterking en kwalitatieve verbetering in het gebied oplevert voor zowel landschap als voor de aanwezige flora en fauna. Alle werkzaamheden worden onder toezicht van de Bosgroep uitgevoerd op basis van het gemeentelijk bos- en natuurbeheerplan.

Met de inrichting van de nieuwe natuurpercelen worden er extra oppervlakte gevarieerde natuur toegevoegd en bestaande natuurpercelen met elkaar verbonden, waarmee een meer aaneengesloten natuurnetwerk ontstaat en sprake is van een aanzienlijke toename van de ecologische waarde van het gebied.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

- e. *Over verlichting merkt de Commissie op dat dit aspect niet in het MER is bekeken.*

Beantwoording

In de aanvulling op de MER is hier alsnog nader op ingegaan, waarin staat beschreven dat de aanvullende gebruiksregels de effectafstand verkleint en nachtelijke lichthinder voor flora en fauna in de natuurzones voorkomt.

In het bestemmingsplan is ambtshalve in de gebruiksregels toegevoegd dat verlichtingsarmaturen een naar beneden gerichte uitstraling dienen te hebben en de verlichtingssterkte buiten een bestemmingsvlak niet meer dan 1 lux mag bedragen.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt wel tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

In de gebruiksregels (artikel 5.3.3, 7.3.2 en 10.3.4) is toegevoegd dat dat lichtmasten dienen te zijn voorzien van natuurvriendelijke verlichting, armaturen een naar beneden gerichte uitstraling dienen te hebben en de verlichtingssterkte buiten een bestemmingsvlak niet meer dan 1 lux mag bedragen.

- f. *De indieners van de zienswijze willen dat de natuur beschermd wordt en dat hiervoor harde kaders afgesproken worden en bovenstaande punten meegenomen worden.*

Beantwoording

Verwezen wordt naar de beantwoording onder a tot en met e.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER, zoals beschreven bij de beantwoording onder a tot en met e.

- g. In de aanvulling op het MER 2023 staat op blz. 11 dat een deel van de Kronenbergerheide en delen van het plangebied zijn aangewezen als verzuring gevoelig voor ammoniak. In de Omgevingsverordening van 2021 is dit door de Provincie ingetrokken. Dit deel van de natuur komt dus onder druk te staan. Het is wonderlijk dat de Provincie dit heeft ingetrokken en onbegrijpelijk, tenzij het nodig was om deze ongewenste ontwikkeling mogelijk te maken. De indieners van de zienswijze willen dat er een onafhankelijk onderzoek wordt uitgevoerd om te zien of deze ontwikkeling verdedigbaar is in relatie tot de gevoeligheid van de natuur.*

Beantwoording

De verantwoording voor het intrekken van deze aanwijzing door de provincie is opgenomen in de motivatie bij de omgevingsverordening. Er ligt geen koppeling met het mogelijk maken van de ontwikkelingen van Grandorse. Bij de beoordeling van de ontwikkelingen die dit bestemmingsplan mogelijk maakt zijn alle door hogere overheden aangewezen kwetsbare gebieden betrokken.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

- 14. Indieners willen dat alle uitbreidingen van Grandorse energieneutraal zijn vanaf het begin en dat tenminste alle daken vol gelegd dienen te worden met zonnepanelen.*

Beantwoording

Deze verplichting om de ontwikkelingen volledig energie neutraal te moeten uitvoeren kan de gemeente niet opnemen in het bestemmingplan. Dat is op grond van de geldende wetgeving niet toegestaan. Wel zal er in overleg met initiatiefnemers gekeken worden welke optimalisaties er mogelijk zijn als een initiatief wordt ingediend.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

- 15. Indien geïnvesteerd moet worden in de riolering, ook buiten het bestemmingsplan gebied dient tevoren voor gebruikers duidelijk te zijn dat deze kosten door de gebruikers opgebracht moeten worden. De indieners van de zienswijze vinden dat de "poeper" moet betalen en niet de inwoner.*

Beantwoording

Dit is geen zaak van het bestemmingsplan. Bovendien is dit al gerealiseerd. Voor een verantwoording over de kosten wordt verwezen naar de beantwoording onder 5.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

16. Stikstof

- a. *De wet is duidelijk: in 2025 moet minimaal 40% van de beschermde natuur een gezond stikstof niveau hebben. Wat is het plan om dit doel voor de Peel te gaan halen?*

Beantwoording

Het bestemmingsplan voor Grandorse is een plan dat zich richt op de vermindering van de stikstofdepositie op Natura2000-gebieden. Voor de plannen van rijk en provincies om de stikstofreductie op de Deurnsche Peel & Mariapeel en de Groote Peel terug te dringen verwijzen we naar o.a. TK-brieven, het Limburgs Offensief Stikstof en de Brabantse Ontwikkelaanpak Stikstof. In hoofdstuk 6 van de Passende Beoordeling van het bestemmingsplan Grandorse is hier kort op ingegaan.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER in die zin dat in de passende beoordeling nader ingegaan wordt op de stikstofreductie.

- b. *Ammoniak en NOx zijn niet uit te wisselen. De verspreiding van nitreuze en ammoniak zijn totaal verschillend van aard. Indieners willen dit door een echte onafhankelijke deskundige uitgelegd krijgen en gecontroleerd hebben.*

Beantwoording

Zowel de emissie van ammoniak en stikstofoxiden even als de gevolgen daarvan op de stikstofdepositie zijn onderzocht en beschreven. Onder anderen is deze beschrijving terug te vinden in de Passende Beoordeling van het bestemmingsplan Grandorse. Er zijn inderdaad verschillen in de verspreiding en de depositie-effecten, maar dat betekent niet dat deze emissie- en deposities niet in samenhang bekeken moeten worden, o.a. bij de saldering van effecten. Zie verder hoofdstuk 6 van de Passende Beoordeling.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

- c. *Bovendien wordt de hoeveelheid NOx (verkeer) niet meegenomen in de hoeveelheid uitgestoten stikstof.*

Beantwoording

Stikstofeffecten t.g.v. verkeer zijn meegenomen in de berekening van de stikstofeffecten. Zie o.a. hoofdstuk 5 van de Passende Beoordeling.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

- d. *Hoeveel stikstof gaat er in Grandorse geproduceerd worden en hoeveel komt hiervan terecht in de diverse Natura2000 gebieden?*

Beantwoording

De stikstofeffecten t.g.v. het benutten van de planologische mogelijkheden voor verkeer zijn beschreven in de Passende Beoordeling. Zie o.a. hoofdstuk 5 van de Passende Beoordeling.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

e. Hoeveel stikstof is dat voor Toverland, De Schatberg, Heerlijkheid Sevenum en 60Seven?

Beantwoording

Het bestemmingsplan Grandorse richt zich niet op het mogelijk maken van de genoemde functies. De stikstofeffecten als gevolg van ontwikkelingen bij die functies zijn- of worden in het kader van ruimtelijke besluiten over die ontwikkelingen beoordeeld. Voor alle ontwikkelingen geldt dat een eventuele toename van de stikstofbelasting op Natura2000-gebieden gesaldeerd moeten worden. Hierbij kan onder voorwaarden gebruik gemaakt worden van de Depositiebank De Peelbergen. De stikstofruimte van de saldo-gevers die voor Grandorse worden ingezet, kunnen daar niet voor benut worden.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

f. Waarom wordt niet gerekend met het maximaal aantal paarden en de bezoekende paarden, zoals de MER-commissie adviseert?

Beantwoording

De stikstofeffecten t.g.v. het benutten de planologische mogelijkheden worden inderdaad sterk bepaald door het totaal aantal paarden en de verdeling van het aantal paarden per kavel/deelgebied. Maar dit is niet de enige bron voor stikstofemissie. Ook andere effecten, zoals effecten t.g.v. verkeer zijn daarbij van belang. Daarom is er een stikstofplafond opgenomen. De gezamenlijke toename van de veroorzaakte stikstofdepositie op voor stikstofgevoelige overbelaste habitatten in Natura 2000-gebieden mag niet groter dan de gezamenlijke depositie van de saldogevers die door de gemeente Horst aan de Maas zijn verworven t.b.v. Grandorse en zijn ingebracht in de depositiebank De Peelbergen, ten tijde van vaststelling van het bestemmingsplan Grandorse. Zie verder de Passende Beoordeling van het bestemmingsplan Grandorse.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

g. Welk deel van de stikstofproductie wordt gecompenseerd door het opkopen van stikstof uitstoters?

Beantwoording

Dit is uitgewerkt in de Passende Beoordeling. De stikstofemissie en stikstofdepositie van de saldo-gevers is veel groter dan de stikstofemissie en stikstofdepositie t.g.v. het benutten van de planologische mogelijkheden van het bestemmingsplan.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER door in de Passende Beoordeling een overzicht toe te voegen van de in de stikstofbank ingelegde stikstofrechten en een indicatie van de benodigde rechten voor de nieuwe activiteiten.

h. Hoeveel is de netto toename van de stikstof in de diverse Natura2000 gebieden?

Beantwoording

Na saldering is er geen sprake van een toename van de stikstofdepositie maar van een afname van de stikstofdepositie op de omliggende Natura2000-gebieden. Dat is uitgewerkt in de Passende Beoordeling. In de Passende Beoordeling (hoofdstuk 5) is ook ingegaan op de stikstofemissie- en depositie zonder saldering.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER door in de Passende beoordeling uiteen te zetten dat het resultaat van de saldering uiteindelijk leidt tot een afname van stikstofdepositie.

i. Voor de belasting van de natuurgebieden kan niet elke activiteit afzonderlijk beoordeeld worden op de toegestane grenswaarden voor depositie. Het dient het totaal van stikstof te zijn voor deze activiteiten samen.

Beantwoording

In het stikstofonderzoek dat is uitgevoerd en beschreven in de Passende Beoordeling is ingegaan op de stikstofeffecten van alle ontwikkelingen samen.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER in die zin dat het stikstofonderzoek wordt geactualiseerd en dat nadrukkelijker in beeld gebracht wordt dat alle nieuwe activiteiten gezamenlijk in worden beschouwd.

j. De indieners van de zienswijze willen een gedegen onafhankelijk stikstofonderzoek, voor alle geplande ontwikkelingen, waarbij het verkeer ook meegenomen wordt en waarbij bovenstaande vragen beantwoord worden.

Beantwoording

Verwezen wordt naar de beantwoording onder i en de beantwoording onder 6 alsmede de beantwoording van zienswijze A onder 1.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

Reclamant 4

1. Salderingsplan is niet uitgevoerd

- a. *er zijn diverse werkzaamheden uitgevoerd die effect hebben op natuur, zonder dat daar natuur voor is teruggebracht op basis van het salderingsplan:*
 - i. *Verbreden en verharderen van een onverharde weg (nu de Travers, uitgevoerd). De Travers overlapt deels het Natuurnetwerk. Voor de aanleg is bos gekapt.*
 - ii. *Verbreden Kulbergweg waarbij de bestaande laanbeplanting is gekapt en nieuwe laanbeplanting is aangeplant. De verbrede weg en bermen overlappen het Natuurnetwerk. Voor de aanleg is bos gekapt.*
 - iii. *De aanleg van een ruiterpad langs de Travers. Het ruiterpad overlapt het Natuurnetwerk en voor de aanleg is bos gekapt.*
 - iv. *Aanbrengen van verlichting langs de wegen (Kulbergweg en Travers);*
 - v. *Het kappen van een bosperceel en het bouwen van de hippische accommodatie op Travers 47;*
 - vi. *Het bouwen van een opstal ten oosten van de Travers ter hoogte van ECdP;*
 - vii. *Het kappen van bos in natuurgebied de Heesberg ten behoeve van de aanleg van een ruiterpadenroute (eventingroute) met kunstmatige niveauverschillen. Dit gebied ligt in het Natuurnetwerk;*
 - viii. *Aanleg van een ruiterbrug over de Peelstraat;*
 - ix. *Uitbreiding van manege d'n Umswing*

Beantwoording

Het is correct dat bij de eerdere verstoring van de natuur niet altijd juist is omgegaan met de verplichtingen om te salderen of compenseren. De gemeente is daar door de provincie ook op aangesproken. Het salderingsplan voorziet in de saldering van alle aangetaste natuur vanuit eerdere ingrepen. De bovengenoemde gevallen zijn betrokken in het salderingsplan voor zover het ook betrekking heeft op aangewezen natuur (en niet alleen 'gewoon' groen). In reactie op bovenstaande punten het volgende:

- i. Dit is juist en is in het salderingsplan opgenomen.
- ii. Een deel van de weg en bermen overlappen het Natuurnetwerk en zijn meegenomen in het salderingsplan. De laanbeplanting is verplant en er zijn tientallen nieuwe bomen aangeplant. Dit valt buiten het salderingsplan.
- iii. Dit is juist en is in het salderingsplan opgenomen.
- iv. Dit is juist maar valt niet in het salderingsplan omdat het geen natuur betreft.
- v. Dit is juist en is in het salderingsplan opgenomen.
- vi. Verondersteld is dat dit gaat om Emmers. Hiervoor zijn geen bomen gekapt of andere beplanting gerooid. Dit valt buiten het salderingsplan.
- vii. Dit is juist en is in het salderingsplan opgenomen.
- viii. Hiervoor zijn bomen gerooid die zijn her-plant in de directe omgeving. Dit valt buiten het salderingsplan.
- ix. De uitbreiding heeft plaatsgevonden op het evenemententerrein en niet op natuur. Dit valt buiten het salderingsplan. Het oefenterrein van de eventing is wel in het salderingsplan opgenomen.

De gekapte bomen, die buiten het salderingsplan vallen, zijn ruimschoots gecompenseerd elders in het gebied.

De provincie heeft ingestemd met het salderingsplan. Door het tekenen van de overeenkomst heeft de gemeente zich ook geconformeerd aan de uitvoering ervan. In de afgelopen jaren is al een deel van de nieuwe natuur aangelegd, deze gronden ontwikkelen zich nu tot natuur.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

- b. Uit het MER blijkt dat het plan kan leiden tot vernietiging van het natuurnetwerk en verstoring van soorten en vernietiging van hun leefgebied. Het MER beschrijft wel de mogelijkheden om deze effecten te verminderen maar maakt niet duidelijk of deze voldoende zijn om ervoor te zorgen dat het plan uitvoerbaar is.*

Beantwoording

Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze C onder 13 d.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

- c. Volgens Bureau Meerveld dat het Salderingsplan heeft opgesteld is er nog geen invulling gegeven aan de uitvoering van het Salderingsplan. In de toelichting van de Beleidsregel Natuurcompensatie Limburg is als belangrijkste randvoorwaarde van de beleidsregel vermeld, dat het van groot belang is dat de compensatie vóór aanvang van de activiteit gerealiseerd is. Een aanzienlijk deel van het plangebied ligt in het Natuurnetwerk Limburg en de Groenblauwe mantel.*

Beantwoording

Verwezen wordt naar de beantwoording onder a.

Er wordt nu op verschillende plekken uitvoering gegeven aan het salderingsplan, zodat voorafgaand aan de verdere verstoringen de saldering heeft plaatsgevonden. De verbindingen zijn (deels) hersteld en daar waar mogelijk verbeterd.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

2. Meer aandacht nodig voor natuurvriendelijke verlichting.

- a. De Commissie m.e.r. merkte op dat de effecten van extra verlichting op dieren en mensen in het MER niet bekeken waren en ook eventuele maatregelen zijn niet uitgewerkt. In de Aanvulling MER en het bestemmingsplan zijn inmiddels enkele regels opgenomen. Er is echte niets over het aantal Lux gezegd, terwijl een geringe lichtsterkte voor vleermuizen al een negatief effect heeft.*

Beantwoording

Het is juist dat in het bestemmingsplan geen lichtsterkte is geregeld. Onderzocht wordt of tot een algemene lichtsterkte kan worden gekomen voor het plan. Overigens is de vereiste dat gebruik gemaakt wordt voor faunavriendelijke LED-verlichting juist ook bedoeld voor de vleermuizen. Deze verlichting heeft een bepaalde kleur die geen (of minder) verstorend effect heeft voor vleermuizen.

Verder wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze C onder 13e.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER, zoals beschreven bij zienswijze C onder 13e.

- b. De NMF (natuur- en milieufederatie red.) Limburg adviseert om aanvullingen met betrekking tot natuurvriendelijke verlichting nog in het bestemmingsplan op te nemen en verwijst hiervoor naar de factsheet Natuur en verlichting, die door de Natuur en Milieufederatie Noord-Holland in samenwerking met de provincie Noord-Holland is opgesteld.*

Beantwoording

Verwezen wordt naar de beantwoording onder a.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER zoals beschreven onder a.

3. *Geen harde eisen voor duurzame energie en natuur inclusief bouwen*
- a. De Commissie m.e.r. heeft geconstateerd dat er in het MER nauwelijks aandacht is besteed aan de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen en het duurzaam opwekken van energie in het plangebied. Er ontbreken voorstellen voor klimaatadaptatie. In de Aanvulling MER wordt hier wel op ingegaan, maar ontbreekt het aan harde eisen. De NMF Limburg wil dat in het bestemmingsplan harde eisen worden gesteld aan het duurzaam opwekken van energie*

Beantwoording

De verplichting voor het opwekken van duurzame energie kan de gemeente niet opnemen in het bestemmingplan. Dat is op grond van de geldende wetgeving niet toegestaan. Wel zal er in overleg met initiatiefnemers gekeken worden welke mogelijkheden er zijn voor het opwekken van duurzame energie. Op de gebouwen van het PEC zijn inmiddels zonnepanelen aangebracht. Bij ieder initiatief zal de gemeente inzetten op opwekking van duurzame energie.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

- b. Er wordt met geen woord gesproken over natuur inclusief bouwen. Bij de bouw zouden nestvoorzieningen voor vogels en verblijfplaatsen voor vleermuizen opgenomen moeten worden.*

Beantwoording

Het opleggen van een verplichting om nestkasten te integreren kan als er een direct verband is met verstoring van soorten. In alle andere gevallen is het op grond van de huidige wetgeving niet toegestaan dergelijke voorzieningen verplicht te stellen. Wel zal met de initiatiefnemers het gesprek worden gevoerd en gewezen op de meerwaarde van het toepassen van het principe natuur inclusief bouwen. Per initiatief zal dan ook beoordeeld moeten worden welke voorzieningen zinvol zijn. De gemeente is ondertussen ook bezig om beleid en richtlijnen op te

stellen voor natuur inclusief bouwen. Wanneer dit gereed is zal dat worden gebruikt bij de afstemming met initiatiefnemers.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

- c. *Stel daarnaast eisen vast voor de groene inrichting van de buitenruimte en niet alleen in oppervlakte, maar ook in kwaliteit.*

Beantwoording

Bij het realiseren van een initiatief is landschappelijke inpassing verplicht. Een vergunning kan niet worden verleend als niet voldaan is aan de verplichting voor de landschappelijke opgave. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar het invullen van de oppervlakte maar ook de kwalitatieve invulling.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

4. *Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming (Wnb) mogelijk overschreden*

a. *Dassen*

Bureau Meervelt: "Gezien de stapeling van negatieve effecten op Dassen is een dusdanige verstoring en/of sterfte met als gevolg het verlaten van een of meerdere burchten aannemelijk. Met name de burchten in het zuiden van het bestemmingsplangebied zijn zeer kwetsbaar geworden door de aanleg van het parcours en de geplande grootschalige evenementen. Dit betekent dat verbodsbepalingen overtreden zijn of worden. Voor deze al uitgevoerde en nog uit te voeren ontwikkelingen dient een ontheffing aangevraagd te worden voor het opzettelijk doden en het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen onder het beschermingsregime 'Andere soorten'").

Beantwoording

Er is een dassenplan (dassenplan Grandorse Horst aan de Maas 2021, 21-015) opgesteld, wat vertaald is in het salderingsplan. Het dassenplan geeft aan (blz. 21) dat de verwachting is dat de burchten niet verlaten worden. Het plan is aangereikt en besproken met de Provincie. Het dassenplan en salderingsplan zijn in samenspraak met de dassenwerkgroep opgesteld. Samen met de dassenwerkgroep is er maatwerk geleverd en zijn er afspraken gemaakt aangaande het beheer. De dassenwerkgroep is zeer te spreken over de werkwijze en inspanning die geleverd is voor het behoud van de das. De aanleg van dassenrasters en dassentunnels, het maken van robuuste natuurverbindingen, de aanplant van diverse fruitbomen en begrazing met koeien zorgen ervoor dat het weer een primair leefgebied is voor de das. De zuidelijke burcht is na jaren weer belopen wat een mooi resultaat is van de genomen maatregelen.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

b. *Eekhoorn*

Voor de eekhoorn geldt een vrijstelling voor het vernietigen van nesten/nestbomen in de maanden maart, april en juli t/m november. Buiten deze maanden is hiervoor een ontheffing nodig. Mitigerende maatregelen zijn nodig om het doden van individuen te voorkomen. Te kappen bomen dienen voorafgaand aan de kap in een daarvoor gunstige periode geïnspecteerd te worden op het voorkomen van nesten van een eekhoorn. De kapwerkzaamheden dienen op basis van een ecologisch werkprotocol te worden uitgevoerd.

Beantwoording

Alle rooiwerkzaamheden zijn en worden onder toezicht van Bosgroep zuid Nederland uitgevoerd. De belangen voor het beschermen van de eekhoorn worden betrokken in het proces.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

c. *Vleermuizen*

Potentieel geschikte bomen met verblijfsplaatsen (holten, losse schors) voor vleermuizen en de bomen in de omgeving daarvan dienen behouden te blijven. Indien dergelijke bomen gekapt moeten worden, dient voorafgaand aan de kap vastgesteld te worden of de boom een functie heeft als vaste verblijfplaats. Bij kap van een boom met een vastgestelde verblijfplaats of bomen in de omgeving daarvan, dient voorafgaand aan de kap een ontheffing te worden aangevraagd voor het vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van vleermuizen. De functionaliteit van het plangebied voor migrerende en/of foeragerende vleermuizen is niet in het geding, mits doorgaande groene structuren blijven behouden.

Beantwoording

In het bestemmingsplan zijn de groenstructuren (te behouden en nieuwe) aangewezen met de bestemming 'Natuur', 'Groen' en 'Bos'. Op deze gronden is alleen het in deze bestemmingen toegestane gebruik mogelijk. Die groenstructuren blijven in ieder geval behouden. Verder is de verplichting opgelegd dat een deel van de bedrijfspercelen groen moeten worden ingericht en deze inrichting moet in stand gehouden worden.

Daarnaast worden alle werkzaamheden onder toezicht van de Bosgroep uitgevoerd op basis van ons bos en natuurbeheerplan. Het beheer en onderhoud is juist gericht op het versterken en behouden van de aanwezige flora en fauna.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

d. *Vogels*

Bij de kap van bomen/bos dient voorafgaand aan de kap een inspectie en/of inventarisatie uitgevoerd te worden om te onderzoeken of (potentieel) jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn. Voor het verstoren, vernietigen of beschadigen van dergelijke nesten is een ontheffing nodig op grond van de Wnb. Op alle locaties waar broedgelegenheid aanwezig is, kunnen in de broedtijd nesten in gebruik zijn. Deze nesten en de functionele omgeving zijn niet jaarrond beschermd maar wel tijdens de broedperiode zolang de jongen afhankelijk zijn van het nest. Bij ruimtelijke ontwikkelingen en ook bij grootschalige evenementen dient met de aanwezigheid van broedgevallen rekening gehouden te worden. Verstorende

werkzaamheden of activiteiten in de broedperiode zijn niet toegestaan als in gebruik zijnde nesten aanwezig zijn. Maatregelen zijn nodig om overtredingen van verbodsbepalingen te voorkomen. Kunnen deze niet genomen worden of zijn deze niet afdoende, dan dient een ontheffing op grond van de Wnb aangevraagd te worden. Het houden van grote evenementen in het de Heesberg in de broedperiode is zonder ontheffing niet zonder meer toegestaan.

Beantwoording

Verwezen wordt naar de beantwoording onder b en c.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

e. Levendbarende hagedis

Levendbarende hagedis is volgens Bureau Meervelt bekend uit het plangebied. Bij ruimtelijke ontwikkelingen in de natuurgebieden dient daarom rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van deze soort. Een vrijstelling voor het vangen en vernietigen van vaste verblijfplaatsen geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen in de periode 15 augustus t/m 15 oktober. Mitigerende maatregelen dienen genomen te worden om het doden van dieren te voorkomen. Werkzaamheden in de bosgebieden en de randen daarvan dienen op basis van een ecologisch werkprotocol te worden uitgevoerd. Bij afwezigheid vervalt de noodzaak om in de vrijgestelde periode te werken.

Beantwoording

Verwezen wordt naar de beantwoording onder b en c.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

5. Conclusies soortbescherming

- a. Het plangebied is leefgebied voor diverse beschermde soorten en vervult daarin verschillende functies. Voor geen van de voorkomende soorten kan een negatief effect door de voorgenomen ontwikkelingen op voorhand worden uitgesloten. Aangenomen mag worden dat dat al negatieve effecten zijn opgetreden. Bureau Meervelt heeft dit in een tabel samengevat (zie zienswijze) en geeft het alarmerende advies om alle activiteiten in het plangebied waarvoor geen toestemming verleend is, stil te leggen en eerst orde op zaken te stellen.*

Beantwoording

Een van de uitgangspunten van salderen is dat het een kwalitatieve verbetering voor het gebied moet opleveren. Het salderingsplan is opgesteld in samenspraak met de ecologen van de provincie Limburg en de dassenwerkgroep en levert een kwalitatieve verbetering op voor zowel landschap als voor de aanwezige flora en fauna. Met name door het feit dat alle natuur met elkaar verbonden wordt en dat er extra oppervlakte gevarieerde natuur wordt toegevoegd.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

- b. *Sinds 2016 zijn volgens Bureau Meervelt geen zichtbare vervolgstappen genomen om gebieden en soorten te beschermen. Aan het in 2018 opgestelde salderingsplan is geen uitvoering gegeven terwijl in de toelichting van de Beleidsregel Natuurcompensatie Limburg als belangrijkste randvoorwaarde is gesteld dat compensatie vóór aanvang van de activiteit gerealiseerd is.*

Beantwoording

Verwezen naar de beantwoording onder 1 c.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

- c. *Dit dient in een overeenkomst vastgelegd te worden tussen de provincie en gemeente/initiatiefnemer. Zover bekend is er niet een dergelijke geldige overeenkomst. Dit klemmt des te meer, omdat de Heesberg van groot belang is voor de instandhouding van de dassenpopulatie in het gebied evenals soorten als de ree en eekhoorn alsmede de NNN c.q de Goudgroene natuurzone.*

Beantwoording

De overeenkomst is op 29 oktober 2023 en 5 november 2023 getekend door de provincie en de gemeente Horst aan de Maas. Op 11 november 2024 is er een addendum op de overeenkomst getekend door zowel de provincie als de gemeente. Het betreft de overeenkomst over het toepassen en uitvoeren van het salderingsplan. In het salderingsplan is bepaald dat de Heesberg niet langer onderdeel uitmaakt van de Goudgroene natuurzone en dat deze aantasting elders wordt gerealiseerd. Verder blijft de Heesberg gewoon als bos geschikt voor de genoemde soorten.

Ten aanzien van de dassen wordt verwezen naar de beantwoording onder 4a.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

6. *Verbodsbepalingen Wnb t.a.v. houtopstanden zijn mogelijk overtreden.*
- a. *Er zijn in het plangebied diverse bospercelen bomen gekapt (in het noordelijk deel en ten zuiden van ECdP) en bosranden voor onder andere de verbreding van wegen. Alle gekapte dan wel niet gekapte houtopstanden liggen buiten de bebouwde kom en vallen daarmee onder de Wet natuurbescherming. Voorafgaand aan de kap dient een melding gedaan te worden bij de provincie en er geldt een her-plantplicht. Voor de al uitgevoerde kap is volgens Bureau Meervelt een controle nodig van gedane meldingen en het nakomen van de her-plantplicht. Voor de kap van de bomen langs de Peelstraat is een omgevingsvergunning nodig van de gemeente Horst aan de Maas omdat deze bomen aangewezen zijn als waardevolle houtopstand volgende de bomenkaart van de gemeente.*

Beantwoording

De gerooide bospercelen worden middels het salderingsplan gecompenseerd. Naast het salderingsplan is er een beschikking verleend voor ontheffing aanplant houtopstanden Wet natuurbescherming.

De gerooide monumentale bomen zijn gecompenseerd in geld en in nieuwe aanplant.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

- b. Voor de al uitgevoerde kap is volgens Bureau Meervelt eveneens een controle nodig of een omgevingsvergunning verplicht zou zijn geweest.*

Beantwoording

Dat is correct. De werkzaamheden zijn uitgevoerd onder toezicht van de Bosgroep. In overleg met de Provincie is lopende het werk besloten om dit middels een saldering te compenseren. Dat is in het salderingsplan meegenomen en zal worden uitgevoerd.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

7. Aerius-berekening voor de aanlegfase ontbreekt

De vestiging van hippische kavels in Grandorse gaat gepaard met een toename van de stikstofdepositie op diverse Nature 2000-gebieden en is daarom vergunningplichtig in het kader van de Wet natuurbescherming. Op dit moment is externe saldering de enige mogelijkheid om een natuurvergunning te kunnen krijgen en het bestemmingsplan te kunnen vaststellen. Ten behoeve hiervan is de depositiebank De Peelbergen ingesteld. Er is van 7 saldo gevende bedrijven stikstof aangekocht voor de depositiebank. Voorafgaand aan de vaststelling van het bestemmingsplan wordt op basis van de op dat moment beschikbare stikstofruimte bepaald wat de maximaal toe te kennen hoeveelheid stikstof per bedrijf (hippische kavel) wordt met daarbij het maximumaantal paarden. De Aerius berekeningen die bij de Aanvulling MER waren gevoegd, hadden echter alleen betrekking op de gebruiksfase, maar niet op de aanlegfase. Deze moeten straks nog toegevoegd worden.

Beantwoording

In het stikstofonderzoek dat is uitgevoerd en beschreven in de Passende Beoordeling is ook ingegaan op de effecten die samenhangen met de aanlegfase. Zie hoofdstuk 6 van de Passende Beoordeling.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER. Het stikstofonderzoek wordt geactualiseerd en er wordt een Passende beoordeling opgesteld in overeenstemming met de actuele wet- en regelgeving.

8. De cumulatieve effecten van alle ruimtelijke ontwikkelingen in de regio moeten in kaart worden gebracht. Het gaat om:

- *Ontwikkeling 60Seven*
- *Ontwikkeling Heerlijkheid Sevenum*
- *Uitbreiding recreatiepark De Schatberg*
- *Realisatie Truck Parking nabij de op-afrit van de A67*
- *Uitbreiding attractiepark Toverland.*

Beantwoording

Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze A onder 1 en zienswijze C onder 6.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER, zoals beschreven bij de beantwoording van zienswijze A onder 1 en zienswijze C onder 6.

9. *De NMF Limburg vraagt de gemeenteraad met klem om het ontwerpbestemmingsplan op bovengenoemde punten aan te passen, dan wel na te gaan of er verbodsbepalingen t.a.v. de Wnb zijn overtreden dan wel andere overtredingen zijn begaan en als dat zo is, hier actie op te ondernemen.*

Beantwoording

Verwezen wordt naar de beantwoording onder 1 tot en met 8.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER, zoals beschreven bij de beantwoording onder 1 tot en met 8.

Reclamant 5

1. *Op basis van de gehanteerde uitgangspunten - voor het opstellen van de verkeersparagraaf behorende bij het Plan Grandorse - vermeld onder aandachtspunten in deze zienswijze acht de Provincie dat de verkeersimpact ten gevolge van de prognose groei van Grandorse onvoldoende inzichtelijk is gemaakt. Als reden hiervoor wordt aangegeven:*
 - *er is geen gebruik gemaakt van de laatst bekende verkeersintensiteiten, zoals toegelicht onder gehanteerde uitgangspunten (3) (zie zienswijze);*
 - *de meest recente groei van attractiepark Toverland zijn niet verwerkt in de uitgangspunten. zoals toegelicht onder gehanteerde uitgangspunten (4) (zie zienswijze).*

Beantwoording

Dat is correct. Op basis van het nieuwe verkeersmodel is voorafgaand aan de vaststelling een actualisatie van het verkeersonderzoek uitgevoerd. Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze A onder 1 en 2.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER zoals beschreven bij de beantwoording van zienswijze A onder 1 en 2.

2. *Op basis van de gehanteerde uitgangspunten voor bepaling van de verkeersimpact acht de Provincie dat de verkeersimpact ten gevolge van de prognose groei van Grandorse onvoldoende inzichtelijk is gemaakt. Als reden hiervoor wordt aangegeven:*
 - *bij de capaciteitsvaststelling van de N277 (GOW 1x2) is een te hoogte waarde aangehouden, zoals toegelicht onder gehanteerde uitgangspunten (a) (zie zienswijze);*
 - *bij de capaciteitsvaststelling van het wegvak Kleefsedijk - aansluiting A67 (GOW 2x1) is een te hoogte waarde aangehouden, zoals toegelicht onder gehanteerde uitgangspunten (b) (zie zienswijze);*
 - *voor het vaststellen van de autonome ontwikkeling 2030 is geen gebruik gemaakt van het actueel beschikbare verkeersmodel en derhalve is geen rekening gehouden met overige bekende ontwikkelingen in de omgeving die van invloed kunnen zijn op de verkeersafwikkeling op de N277 en aansluitende wegen in het gebied. Hierbij wordt specifiek de nadruk gelegd op de ontwikkeling van het attractiepark Toverland, zoals toegelicht onder gehanteerde uitgangspunten (c) (zie zienswijze).*

Beantwoording

In januari 2024 heeft overleg plaatsgevonden waar de provincie, Rijkswaterstaat, de gemeente en externe adviseurs bij aanwezig waren om de uitgangspunten voor de verkeersonderzoeken te bepalen. Het in de zienswijze beschreven aspect is ook in dat overleg besproken. Verwezen wordt ook naar de beantwoording van zienswijze A onder 1.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER in die zin dat het verkeersonderzoek wordt aangepast en dit zal worden verwerkt in het plan, zoals beschreven bij de beantwoording van zienswijze A onder 1.

Deel II: Aanpassingen naar aanleiding van de zienswijzen

In de onderstaande tabel is overzichtelijk gemaakt wat er als gevolg van de zienswijzen zal wijzigen en bij welk planonderdeel dit toegepast wordt.

Wijziging	Planonderdeel
Actualiseren verkeersonderzoek en daaraan gerelateerde onderzoeken (stikstof, luchtkwaliteit en geluid)	Toelichting
Aantal eventing-wedstrijden beperken tot 12 per jaar en dat het eendaagse en meerdaagse wedstrijden betreft	Regels
Voorwaarden voor lichtmasten opnemen (natuurvriendelijk, omlaag gericht en lichtsterkte 1 lux)	Regels
De grondwal nabij het huidige PEC zal expliciet worden aangewezen	Verbeelding en Regels
Er worden regels opgenomen voor natuurvriendelijk verlichting	Regels
Actualiseren stikstof onderzoek en Passende Beoordeling op actuele wet- en regelgeving voor stikstof	Toelichting en MER
Toevoegen overzicht van stikstofemissie en -depositie van de stikstofgevers en de stikstofnemers en een toelichting op het uiteindelijke resultaat van de saldering (afname stikstofdepositie)	Toelichting en MER